

Areal uprawy rzepaku o 5% niższy

Cena nasion rzepaku drożeje w ciągu ostatnich tygodni. Obecnie tona surowca kosztuje 1600 zł/t, a podczas żniw cena wahała się od 1450 do 1500 zł/t netto. Okazuje się, że m.in. z powodu suszy wysiano w Polsce 5 proc. mniej powierzchni w porównaniu z jego arealem koszonym w bieżącym roku.

Trzeba zaznaczyć, że na rynku krajowym ceny skupu rzepaku z tegorocznych zbiorów były wyższe niż przed rokiem.

- W III kwartale br. skupiono 1,2 mln ton (45 proc. zbiorów). Przeciętna cena skupu rzepaku wyniosła 1467 zł/t i była o 15 proc. wyższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Relacje cen rzepak : pszenica pozostały korzystne dla producentów rzepaku, ale ze względu na suszę w okresie siewów i niemożność dotrzymania terminów agrotechnicznych, rzepak ozimy pod przyszłoroczne zbiory zasiano według wstępnej oceny IERiGŻ-PIB na powierzchni o 5 proc. mniejszej w porównaniu z jego powierzchnią

koszoną w bieżącym roku – czytamy w najnowszym Raporcie rolnym przygotowanym przez ekspertów z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB.

Jak sytuacja wygląda na świecie? Okazuje się, że zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zmniejszą, ale nadal będą wysokie.

- Zbiory rzepaku w skali globalnej mogą obniżyć się do 63,4 mln ton, z 67,7 mln ton w sezonie poprzednim i 69,9 mln ton przed dwoma sezonami.

W pierwszej połowie sezonu nastąpił spadek zbiorów u wszystkich dużych producentów rzepaku na półkuli północnej, tj. w UE-28, Kanadzie, Chinach, na Ukrainie i w Rosji. Wyjątkiem był duży wzrost zbiorów w Indiach. W drugiej połowie sezonu przewiduje się także spadek zbiorów w Australii – podaje dr Magdalena Bodył i dr Ewa Rosiak z Instytutu.

Światowe zużycie rzepaku w sezonie 2015/2016 ma być mniejsze niż w sezonie poprzednim, ale przekroczy jego produkcję.

Źródło: PSPO za Farmer.pl

Glifosat - prawdopodobnie nierakotwórczy

Jest mało prawdopodobne, aby glifosat, związek chemiczny wchodzący w skład niektórych herbicydów, powodował raka - tak wynika z opublikowanego w ostatnim czasie raportu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).

Mimo tego stwierdzenia, EFSA proponuje zaostrzenie kontroli pozostałości glifosatu w żywności i wprowadzenia maksymalnej bezpiecznej dawki dziennej glifosatu na poziomie 0,5 miligram na kilogram masy ciała. Wprowadzenie bardziej restrykcyjnych limitów pozostałości glifosatu w żywności pozwoli Urzędowi

ocenić w przyszłości potencjalne zagrożenia ze strony tej substancji. Mimo to jak twierdzi Jose Tarazona, szef działu środków ochrony roślin- jest mało prawdopodobne by substancja była rakotwórcza. Wnioski płynące z raportu mogą spowodować, że Unia Europejska przedłuży zgodę na stosowanie glifosatu. Obecnie substancja ta jest składnikiem wielu herbicydów, m.in. Roundup.

Badania EFSA skupiały się na czystej substancji czynnej i jej oddziaływaniu w szczególności na ludzi.

Źródło: PSPO na podst. EFSA i Agronews.

W numerze:

- **Areal uprawy rzepaku o 5% niższy**
.....str. 1
- **Glifosat - prawdopodobnie nie rakotwórczy**
.....str. 1
- **Spadek produkcji oleistych w Unii Europejskiej**
.....str. 2
- **Śmietka kapuściana żeruje na rzepaku**
.....str. 2
- **USDA – rekordowe prognozy produkcji soi**
.....str. 3
- **Californication - inne podejście do ILUC**
.....str. 4
- **Wzrost cen żywności i oleju- FAO**
.....str. 5
- **Globalny system genów roślin**
.....str.5
- **19 państw UE bez upraw GMO**
.....str.5
- **Notowania**
.....str.6

Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju

ul. Grzybowska 2 lok. 49
00-131 Warszawa
tel.: 22 313 07 88
fax.: 22 436 39 66

e-mail: biuro@pspo.com.pl

www.pspo.com.pl

Oil Express:

Redakcja: **Joanna Żuchniewicz**

Foto: własne, www.freefoto.pl,
www.pixabay.com, www.sustainablepulse.com; www.bizjournals.com/

Spadek produkcji oleistych w Unii Europejskiej

DG Agri szacuje zmniejszenie produkcji rzepaku w br. do 21,06 mln ton wobec 24,03 mln w sezonie wcześniejszym. Z kolei produkcja soi prognozowana jest na 1,97 mln t. co oznacza nieznaczny wzrost względem roku bieglego, kiedy produkcja wynosiła 1,85 mln t. Agenda Komisji DG Agri opublikowała jesienny krótkoterminowy przegląd rynków rolnych. 28-stronnicowy dokument przedstawia m. in. szacunki i prognozy zbiorów, zasiewów i plonów dla roślin

oleistych. Areal przeznaczony w Unii pod rośliny oleiste w br. wyniósł 11,431 mln ha wobec 11,54 mln ha rok wcześniej. Obszar pod rzepak w br. szacowany jest na 6,431 mln ha wobec 6,715 mln ha w 2014 roku. Soję uprawiano na areale 739 tys. ha, a w ubiegłym sezonie na 567 ha.

Produkcja soi świecie w sezonie 2015/2016 prognozowana jest na 320 mln t. Globalnie produkcja rzepaku w 2015/2016 wyniesie 527 mln t i będzie niższa o 10 mln t od zeszłego sezonu.

Jak wskazuje raport wynika to przede wszystkim z większych zasiewów soi w Brazylii i Stanach Zjednoczonych czy z rentowności produkcji tego gatunku powyżej średniej, np. w Argentynie. Oczekiwana niższa produkcja nasion rzepaku wynika także niekorzystnych warunków pogodowych (susza), które wystąpiły m.in. w Kanadzie, jednocześnie na Ukrainie, Białorusi i Australii także zebrano nasiona z mniejszych obszarów niż wcześniej zakładano.

Źródło: PSPO za Fammu Fapa

Szacunki i prognozy produkcji oleistych w UE27 (mln t)

	2013	2014 S	2015 P	zmiana w %
rzepak	20,973	24,303	21,062	-13,3
słonecznik	9,166	9,056	7,742	-14,5
soja	1,218	1,852	1,973	6,5
len	0,135	0,143	0,126	-11,9
razam:	31,492	35,354	30,903	-12,6

Źródło: DG Agri, P-prognoza, S-szacunki

Szacunki i prognozy produkcji roślin wysokobiałkowych w UE (mln t)

	2013	2014 S	2015 P	zmiana w %
groszek	1,227	1,309	1,611	23,1
fasola	1,029	1,284	1,200	-6,5
łubin	0,125	0,128	0,140	9,4
razam:	2,381	2,721	2,951	8,5

Źródło: DG Agri, P-prognoza, S-szacunki

Śmietka kapuściana żeruje na rzepaku

Larwy śmietki kapuścianej nadal żerują na korzeniach rzepaku. Obecnie możemy to łatwo zaobserwować. Na plantacjach mogą występować placowe uszkodzenia roślin, w których znajdują się wątle, zwędłe rośliny. Bez trudu można je wyrwać, a na ich korzeniu możemy dostrzec małą białą larwę – sprawcę naszych szkód.

W tym sezonie presja śmietki kapuścianej na szczęście nie była, aż tak wysoka jak początkowo się wydawało. Jedynie lokalnie był problem z tym szkodnikiem.

Uszkodzenia spowodowane przez śmietkę bardzo łatwo można zaobserwować teraz. Najczęściej mają postać placowych uszkodzeń. W ich miejscu rzepak jest dużo słabszy, usycha, jest często przebarwiony na fioletowo lub purpurowo. Jest to efekt poważnego uszkodzenia systemu korzeniowego i pojawienia się zaburzeń w pobieraniu wody i składników pokarmowych. W jednym korzeniu może żerować nawet kilkanaście larw śmietki. Mocno uszkodzony korzeń butwieje, części

wegetatywne więdną i cała roślina zamiera. Jeśli uszkodzenia są mniejsze taka roślina poważnie narażona jest na wymarznącie, a jeśli przeżyje zimę, korzeń regeneruje się, ale roślina taka zazwyczaj wcześniej dojrzewa i osypuje nasiona.

Należy mieć świadomość, że pogoda nadal sprzyja żerowaniu szkodników. Ich aktywność spadła, ale całkowicie nie ustała. Dotyczy to także śmietki, która ciągle draży kanaliki w korzeniach rzepaku. Rozmiar szkód może zatem się powiększać.

Źródło: PSPO za Farmer.pl

USDA – rekordowe prognozy produkcji soi

Dnia 10 listopada br. USDA opublikowało comiesięczne szacunki oraz prognozy zbiorów oleistych w tym soi na świecie. Prognozy światowej produkcji soi w sezonie 2015/16 w ciągu minionego miesiąca (drugi miesiąc z rzędu) wzrosły o 0,5 mln ton tj. o 0,2% do poziomu 321 mln ton (głównie na skutek poprawy prognoz dla USA, które zrekompensowały straty w Indiach (-1,5 mln ton), RPA i Urugwaju) wobec 318,7 mln ton w poprzednim sezonie 2014/15. Oznacza to nowy rekordowy poziom nieznacznie tj. 2,3 mln ton wyższy od poprzedniego sezonu. Przez miesiąc USDA zwiększyło prognozy globalnego przerobu soi o 0,4%, spożycia o 0,6% oraz eksportu o 1,8% co przyczyniło się do spadku prognoz zapasów końcowych o 2,7% do 82,7 mln ton. W trakcie sezonu 2015/16 zapasy soi wzrosną do końca sezonu o 5,3 mln ton, czyli na tym poziomie będzie globalna nadprodukcja soi. W listopadowej prognozie w USA jesienne zbiory soi wzrosły o 1,5 mln ton wobec

poprzedniego sezonu do 108,4 mln ton. Oznacza to wzrost prognoz o 2,4% wobec października br. Dzięki wzrostowi podaży USDA zwiększyło prognozy przerobu soi w USA o 0,5% oraz eksportu o 2,4%, a nawet zapasów pod koniec sezonu o 9,4%. Przez miesiąc USDA nie zmieniło prognozy wiosennych zbiorów soi w Brazylii, które przewiduje na rekordowym poziomie 100 mln ton. (Rządowa brazylijska agencja Conab przewiduje nawet 101,2-102,8 mln ton). Nie zmieniono prognoz dla Argentyny, które pozostają na poziomie 57 mln ton. W listopadzie br. o 1,9% zwiększono prognozy importu soi przez Chiny w sezonie 2015/16 do rekordowego poziomu 80,5 mln ton wobec 78,4 mln ton sezon wcześniej. W sezonie 2015/16 globalna produkcja oleistych powinna się zmniejszyć o 5,1 mln ton z rekordowego poziomu 536,1 mln ton do około 531 mln ton. Oznacza to miesięczny nieznaczny spadek prognoz o 0,08 mln ton (wzrost prognoz zbiorów dla rzepaku i soi

prawie zrekompensowały spadki dla słonecznika i bawełny). Prognozy globalnej produkcji rzepaku wzrosły do 67,1 mln ton dzięki poprawie prognoz dla Kanady przy redukcji dla Australii, Pakistanu i Rosji. Zmniejszono globalne prognozy zbiorów słonecznika o 0,8 mln ton 39,7 mln ton na skutek pogorszenia prognoz dla Argentyny, Pakistanu i UE. Inne zmiany obejmują redukcje prognoz produkcji bawełny w Pakistanie, Chinach i UE. Pod wpływem niewielkiego spadku prognoz globalnej produkcji wobec października br., podaż oleistych powinna się nieznacznie zmniejszyć z 622,9 mln ton do 622,5 mln ton. Zapasy oleistych pod koniec sezonu 2015/16 powinny wzrosnąć o 2,5 mln ton do 94,1 mln ton. Giełda towarowa w Chicago na dane USDA z 10 listopada br. zareagowała spadkiem cen kontraktów dla soi głównie na skutek wzrostu prognoz produkcji soi oraz wzrostu prognoz zapasów końcowych w USA dla sezonu 2015/15 powyżej oczekiwań.

Światowy bilans soi w sezonie 2015/16 (mln ton)

Wyszczególnienie	Prognoza z	Zapasy początkowe	Produkcja	Import	Przerób	Spożycie	Eksport	Zapasy końcowe
Świat	październik'2015	77,97	320,49	123,92	272,39	310,47	126,77	85,14
	listopad'2015	77,58	321,02	125,67	273,36	312,33	129,08	82,86
zmiana %	październik/listopad	-0,5	0,2	1,4	0,4	0,6	1,8	-2,7
Najwięksi producenci oraz UE razem	październik'2015	74,26	276,34	93,67	226,42	251,29	112,09	80,89
	listopad'2015	73,51	278,90	95,32	228,49	254,08	114,73	78,93
zmiana %	październik/listopad	-1,0	0,9	1,8	0,9	1,1	2,4	-2,4
USA	październik'2015	5,21	105,81	0,82	51,17	54,69	45,59	11,56
	listopad'2015	5,21	108,35	0,82	51,44	55,06	46,68	12,65
zmiana %	październik/listopad	0,0	2,4	0,0	0,5	0,7	2,4	9,4
Argentyna	październik'2015	32,25	57,00	0,00	41,50	46,60	9,75	32,90
	listopad'2015	31,10	57,00	0,00	42,00	47,05	10,75	30,30
zmiana %	październik/listopad	-3,6	0,0	0,0	1,2	1,0	10,3	-7,9
Brazylia	październik'2015	18,71	100,00	0,25	39,55	42,77	56,45	19,74
	listopad'2015	18,39	100,00	0,30	40,00	43,10	57,00	18,59
zmiana %	październik/listopad	-1,7	0,0	20,0	1,1	0,8	1,0	-5,8
Chiny	październik'2015	17,55	11,50	79,00	79,50	91,70	0,20	16,15
	listopad'2015	17,98	11,50	80,50	80,25	93,20	0,20	16,58
zmiana %	październik/listopad	2,5	0,0	1,9	0,9	1,6	0,0	2,7
UE27	październik'2015	0,54	2,03	13,60	14,70	15,53	0,10	0,54
	listopad'2015	0,83	2,05	13,70	14,80	15,67	0,10	0,81
zmiana %	październik/listopad	53,7	1,0	0,7	0,7	0,9	0,0	50,0

Źródło: WASDE - 10 listopad 2015 r., prognozy oraz szacunki

Źródło: FAMMU/FAPA na podst.: WASDE

California - inne podejście do ILUC

Czasy konwencjonalnego biodiesla mają chylić się ku zmierzchowi. Tak przynajmniej chce Komisja Europejska, bo inaczej trudno sobie wytłumaczyć, w szczególności z perspektywy rolnika dostarczającego surowce do jego produkcji, sztukę doliczania emisji wynikających ze zjawiska pośredniej zmiany użytkowania gruntów (ILUC), czyli czegoś czego de facto policzyć się nie da, w szczególności z perspektywy wpływu i skali oddziaływania jednej konkretnej branży. A jednak. Kochamy wzorce i standardy pochodzące od „bardziej ucywilizowanych” kultur czy gospodarek, dlatego w kontekście powyższego warto prześledzić może co się stało z ILUC pod drugiej stronie Atlantyku? Stany Zjednoczone, bo o nich tu mowa, „bawią się” w biopaliwa znacznie dłużej doceniając wpływ ich produkcji i stosowania zarówno w ujęciu rolniczym, gospodarczym, jak i środowiskowym. Wprowadzone w ostatnim czasie rozwiązanie prawne w Kalifornii, jedynym stanie, w którym emisje ILUC w ogóle mają swoje usankcjonowanie, tzw. Low Carbon Fuels Standard (LCFS) wskazuje biodiesel z olejów roślinnych jako najbardziej niskoemisyjne paliwo w USA. Przyjęty tam model potwierdza, w zależności od użytego surowca, redukcję emisji GHG na poziomie od 50 do 81% w porównaniu do paliw kopalnych, i to właśnie już z uwzględnieniem czynnika ILUC. Oznacza to, że najbardziej niezrównoważone biopaliwo w UE cieszy się totalnie odwrotnym statusem w Stanach Zjednoczonych. Rząd Kalifornii działał przy tym niezwykle transparentnie posiłkując się pracami tamtejszej jednostki badawczej wyspecjalizowanej w monitoringu środowiskowym tj. California's Air

Resources Board (CARB). Wszelkie dane wsadowe i model wyliczeń nie był przedmiotem konspiracji, dlatego nawet dodanie pośrednich emisji nie wzbudzało tam tak dużych kontrowersji. Jeśli bowiem wiadomo, co potencjalnie z czego wynika, znacznie łatwiej przyswoić sobie i zrozumieć istotę rozwiązania.

Tymczasem KE, zobowiązana nową dyrektywą do przeglądu dotychczasowej nauki ILUC mającej obecnie zastosowanie w prawodawstwie UE, popełnia dokładnie taki sam grzech, jaki towarzyszył kontrowersjom wynikającym z zastosowania analizy instytutu IFPRI. Prace nad nowym modelem wyliczeń emisji ILUC tzw. Globiom, owiane są podobną tajemnicą jak w przypadku prac rzeźzonego powyżej instytutu... rodem ze Stanów Zjednoczonych. Jako swoistego rodzaju publiczność oczekujemy tylko na wynik ostateczny nie mając możliwości jakiegokolwiek weryfikacji wykorzystanych w modelu danych wsadowych. Szczerze mówiąc dreszczki emocji wolę w kinie, bo w tym przypadku gra jest toczona nie o świeczkę, ale o przyszłość branży w Europie. Swoją drogą, wciąż powraca pytanie dlaczego nowatorski na amerykańskim gruncie rząd Kalifornii nie zdecydował się na wykorzystanie

gotowych już analiz rodzimego przecież instytutu inwestując w 7-letnią, bo tyle to trwało, działalność specjalnego 12-osobowego zespołu badawczego powołanego przy CARB? 4 listopada 2015 konsorcjum odpowiadające za opracowanie modelu Globiom formalnie przekazało KE wynik swoich prac, niestety na publikację wyników, a więc nowych emisji ILUC przypisywanych w UE biopaliwom z surowców rolnych, które miałyby mieć swoje przełożenie na legislację, przyjdzie nam jeszcze chwilę poczekać. A dopiero wówczas będziemy bowiem mogli powiedzieć, w którą stronę może zmierzać przyszłość branży, w szczególności sektora biodiesla, po 2020 roku, albowiem to właśnie emisyjność w ostatecznym rozrachunku będzie decydować o miejscu i roli biopaliw w nowym rozdaniu na kolejną dekadę.

Zgodnie z obecnymi założeniami KE spodziewać się należy, że wprowadzone 7% ograniczenie dla konwencjonalnych biopaliw zostanie utrzymane, co z kolei – trochę przewrotnie - daje nadzieję na oparcie nowych rozwiązań w odniesieniu do dekarbonizacji transportu na tzw. neutralności technologicznej.

Źródło: Adam Stępień, PSPO

Wzrost cen żywności i oleju- FAO

W październiku 2015 roku wzrósł comiesięczny indeks światowych cen żywności FAO. (Dwa miesiące wcześniej spadł do poziomu najniższego od około 6,5 lat tj. od grudnia 2008 r.). Indeks wskazujący na miesięczne zmiany cen dla koszyka produktów żywnościowych (zboża, oleje, nabiał, mięso i cukier) dla października 2015 roku był na poziomie średnio 162 punktów wobec 156,3 pkt., czyli wzrósł o 6 pkt. wobec września br. (+3,9%), co oznacza najostrzejszy wzrost od lipca 2012 r. Wobec października 2014 roku

(wówczas poziom: 192,7 pkt.) indeks zmniejszył się o 16%. Oznacza to drugi miesiąc z rzędu wzrost, po dziewięciu miesiącach z rzędu spadku (grudzień'14-sierpień'15). W skali miesięcznej podrożały zboża, oleje, artykuły mleczarskie oraz cukier, a ceny mięsa były stabilne. W październiku 2015 roku indeks cen olejów roślinnych FAO był na poziomie 142,6 pkt. wobec 134,2 pkt. wrześniu br., czyli był wyższy o 8,4 pkt. (lub +6,2%) oraz wobec 163,7 pkt. w październiku 2014 roku. Zatem po trzech miesiącach spadku indeks

wzrósł. Wzrost wartości tego indeksu odzwierciedlał wzrost cen przede wszystkim oleju palmowego powiązany z obawami o wpływ El Nino na przyszłoroczną produkcję oleju palmowego w Azji Południowo Wschodniej, szczególnie w Indonezji. Dodatkowo zdrożał olej sojowy w odpowiedzi na mały postęp zasiewów soi zwłaszcza w niektórych rejonach Brazylii pod wpływem niekorzystnej aury. Wsparcie dla indeksu cen olejów pochodziło również z ograniczonej podaży rzepaku oraz słonecznika.

Źródło: PSPO za Fammu Fapa

Globalny system genów roślin

Delegaci ze 136 krajów członkowskich Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla żywności i rolnictwa (ITPGRFA) wyrazili zgodę na powstanie międzynarodowego portalu informacyjnego o danych genetycznych nasion roślin uprawnych do produkcji żywności. Dla utrzymania wystarczającego poziomu produkcji rolnej przy coraz szybciej postępujących zmianach klimatu konieczne jest opracowanie nowych odmiany roślin odpornych na szkodniki, powodzie i susze. Jednak, aby było to możliwe musi być

dostępna informacja, gdzie jest zlokalizowany i jak zdobyć poszukiwany pod względem pożądanych cech genotyp. Obecnie takie zadanie jest trudne z uwagi na bardzo dużą liczbę podmiotów, które posiadają takie informacje.

Takie dane pochodzą nie tylko z banków nasion i ośrodków badawczych, także od rolników, którzy posiadają wiedzę na temat roślin rosnących na polach i nieużytków, u tzw. dzikich krewnych. Stąd potrzeba stworzenia Globalnego Systemu Informacyjnego (Glis), tym bardziej, że żaden kraj nie jest samowystarczalny

w tworzeniu nowych odmian roślin z własnych zasobów genetycznych. Prysłowiowa wędrówka roślin przez granice trwa od wieków. Ziemiak na niemieckim stole pochodzi z Andów, pszenica w Pakistanie z basenu Morza Śródziemnego, kukurydza w Zachodniej Afryce z Meksyku.

Glis będzie zawierać bibliotekę wirtualną genu z danych banków nasion, ośrodków badawczych i organizacji rolniczych. Filipiny oparte Międzynarodowy Instytut Badań Ryżu (IRRI) dokonały pierwszego wkładu poprzez umieszczenie sekwencji genomu ponad 3000 odmian ryżu.

Źródło: PSPO za Farmer.pl

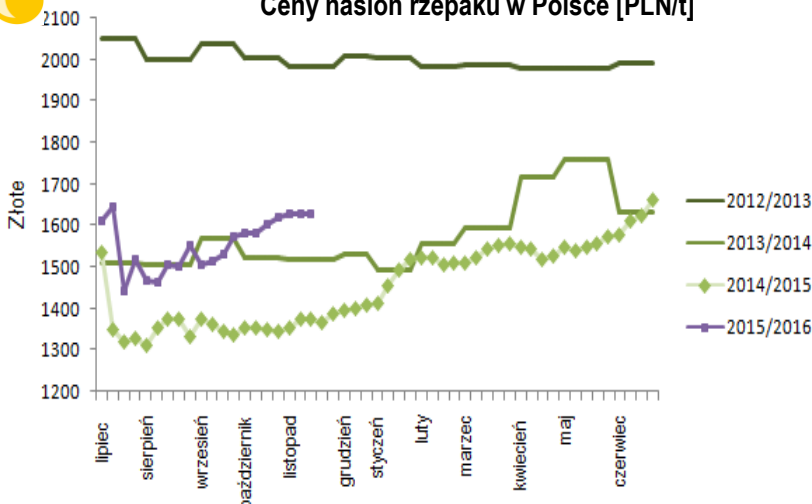
19 państw UE bez upraw GMO

Komisja Europejska potwierdziła, że wszystkie 19 państw członkowskich, które zadeklarowało zakaz uprawy GMO na swym terytorium będą wykluczone z dystrybucji nasion GMO. Państwa te wybrały opcję I wyjścia w uprawy GMO (opt-out) tj. zgłoszenie wyłączenia z dystrybucji (państwa lub regionu) zatem i uprawy danej odmiany producentowi nasion. Druga możliwość zakazu tj. opcja II zakłada wprowadzenie narodowego zakazu

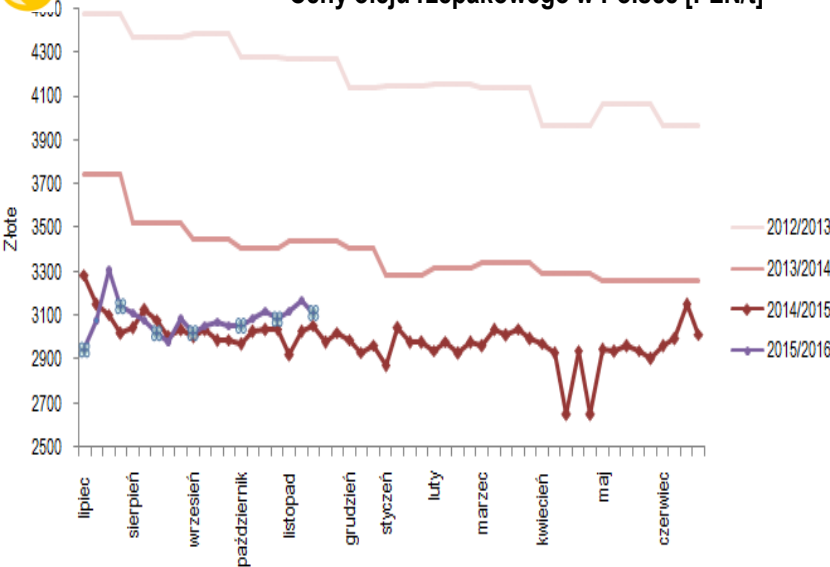
uprawy na podstawie przyczyn etycznych, ochrony środowisk przyrodniczych, celów polityki rolnej i ochrony środowiska, przyczyn socjalno - ekonomicznych i współistnienia np. GMO z rolnictwem ekologicznym. W grupie państw, które zdecydowały się na uwolnienie od GMO znalazły się: Łotwa, Grecja, Chorwacja, Francja, Austria, Węgry, Holandia, Polska, Litwa, Belgia (Walonia), Wlk. Brytania (Szkocja,

Walia i Irlandia Płn.), Bułgaria, Niemcy (poza badaniami), Cypr oraz Włochy, Dania, Słowenia, Luksemburg i Malta. Wyłączenie z uprawy praktycznie obejmuje jedyną dopuszczoną do uprawy odmianę GMO kukurydzę MON810 (uprawiana głównie w Hiszpanii na paszę) oraz kilka innych odmian oczekujących na autoryzację (kukurydze 1507, 59122, 1507x59122, Bt11, Bt11xMIR604xGA21, GA21, MIR604).

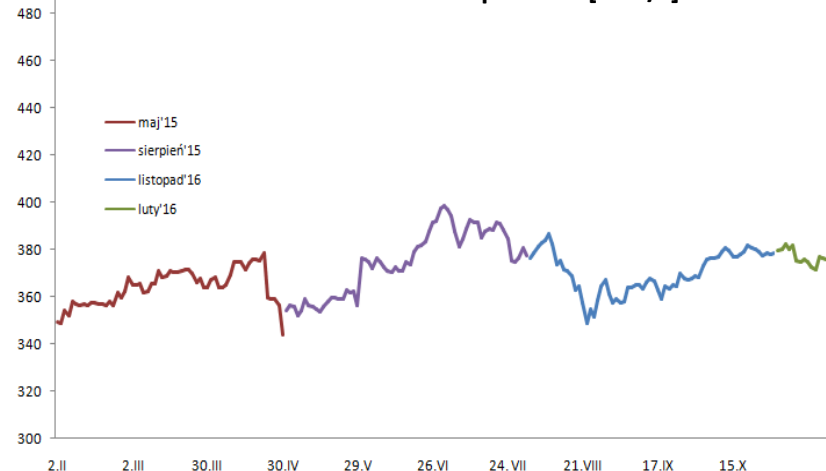
Ceny nasion rzepaku w Polsce [PLN/t]

Ceny oleju rzepakowego w Polsce [PLN/t]

Notowania MATIF na rzepak FOB [EUR/t]

opracowanie PSP na podst. Euronext

Średnie ceny produktów rzepakowych w Polsce

9.XI– 15.XI

Wg MRiRW

Produkt	Cena netto [PLN/t]	Zmiana roczna [%]
Nasiona rzepaku	1630	18,5
Olej rafinowany	3114	1,8
Śruta	872	14,4
Makuch	985	12,7

Polski handel zagraniczny

Wg MRiRW [t]

Nasiona rzepaku	I-IX 2014	I-IX 2015
Eksport	609 600	804 449
Import	168 040	191 931
Olej rzepakowy	I-IX 2014	I-IX 2015
Eksport	381 843	380 353
Import	118 009	78 542

Notowania MATIF na rzepak (FOB)

z dn.20. XI

Wg Euronext

Dostawa	Cena [Euro/t]	Kurs EUR [PLN] (NBP)	Cena [PLN/t]
Luty'16	373,25	4,2395	1582,39
Maj'16	373,75		1584,51
Sierpień'16	360,25		1527,28
Listopad'16	362,50		1536,82

Notowania różne

Wg FAMMU/FAPA, Orlen

Produkt	Jednostki	Cena
Nasiona rzepaku CIF listopad Hamburg 12. XI	[USD/t]	405
Olej rzep. sur. FOB listopad Rotterdam 19. XI	[EUR/t]	740
BIO 100 PKN Orlen 21 XI	[PLN/m ³] netto	3304
BIO ON PKN Orlen 21 XI	[PLN/m ³] Netto	3354